

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO ROK SZKOLNY 2021/22

Niniejszy regulamin obowiązuje **wszystkich nauczycieli polonistów XIX LO**, dotyczy uczniów klas III po gimnazjum, pracujących na poziomie podstawowym i rozszerzonym, wg programu nauczania języka polskiego WSiP *Lustra świata*. Wymiar godzin dla poziomu podstawowego: 4; dla poziomu rozszerzonego: 7 (klasy III). Obejmuje także klasy I, II i III po szkole podstawowej, pracujące na poziomie podstawowym (4 godz) i rozszerzonym (6 godz), wg programu nauczania języka polskiego GWO *Sztuka wyrazu*.

Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów

- **Odpowiedzi ustne** – min. jedna w ciągu roku szkolnego; może być odpowiedź ustna w formie prezentacji multimedialnej; może to być również ocena za wielokrotne i spójne wypowiedzi w trakcie jednej lekcji; odpowiedź z ostatnich lekcji lub materiału przygotowanego przez ucznia na lekcję bieżącą lub odpowiedź oceniana wg kryteriów maturalnych (najczęściej z powtarzanego materiału, do biletów typu maturalnego). Nauczyciel bierze pod uwagę zawartość merytoryczną odpowiedzi (także liczbę popełnionych błędów rzeczowych), poprawność językową, spójność kompozycyjną, samodzielność wniosków.
- **Prace klasowe:** min. **dwie prace pisemne w semestrze, obejmujące materiał historycznoliteracki**. Forma: np. test z historii i teorii literatury (z pytaniami zamkniętymi lub otwartymi), wypracowanie (może być w formie rozprawki, recenzji, eseju, szkicu krytycznego, interpretacji porównawczej lub pracy z tekstem typu maturalnego, np. czytanie ze zrozumieniem); dodatkowo - sprawdzian równoległy. W sumie co najmniej 3 godziny lekcyjne. Jedna praca może być dwugodzinna i zawierać dłuższą, spójną wypowiedź ucznia. Min. **jedna praca godzinna z nauki o języku w ciągu roku** (tylko w klasie 1 i 2 oraz 3 - po szkole podstawowej). Schematy oceniania zgodnie z informacjami w *Informatorze maturalnym 2023*
- **Prace domowe** (streszczenie, notatka interpretacyjna, konspekt, formy fabularne, praca z tekstem typu maturalnego, czytanie ze zrozumieniem, rozprawka, esej, szkic krytyczny, interpretacja porównawcza) – min. jedna w ciągu roku szkolnego - sprawdzona i oceniona.

Ustalenia dotyczące wypracowań (zgodnie z *Informatorem maturalnym*) - klasy 3 starej podstawy programowej (dla klas po gimnazjum) i klas 1-3 po sp - wg zapisów Informatora maturalnego od 2023 roku

1. Jeśli praca pisemna nie osiągnie wymaganej objętości (min. 250 słów – pp; 300 słów – pr), uczeń nie otrzymuje punktów za kompozycję, spójność, styl, poprawność językową i zapisu. W klasach po szkole podstawowej prace powinny mieć co najmniej 400 słów objętości dla poziomu podstawowego i 600- dla poziomu rozszerzonego.
 2. Praca nie na temat jest dyskwalifikowana od razu (stopień niedostateczny).
 3. Fragmenty pracy nierealizujące tematu lub zawierające błędy rzeczowe obniżają liczbę punktów przyznawanych za kompozycję. Kardynalne błędy rzeczowe mogą spowodować dyskwalifikację pracy
- **Inne źródła oceny** do wyboru przez nauczyciela np.: niezapowiedziana kartkówka z materiału nauczania trzech ostatnich lekcji, zapowiedziana kartkówka z cyklu lekcji, karty pracy, praca na lekcji, referaty, aktywność, udział w konkursach przedmiotowych, udział

Wymagania edukacyjne z języka polskiego.

w olimpiadach, inne prace dodatkowe do wyboru przez nauczyciela. Sprawdziany diagnostyczne po klasie pierwszej oceniane są procentowo lub oceną kształtującą (nie liczą się do średniej).

- W klasie maturalnej w drugim semestrze obowiązuje jedna praca klasowa. W ciągu ostatniego roku szkolnego nauczyciel ma prawo przeprowadzać prace klasowe powtórzeniowe (po uprzednim poinformowaniu uczniów o zakresie materiału), w ramach przygotowania do matury. Przynajmniej raz w roku szkoła przeprowadza sprawdzian, którego czas trwania to 170 minut dla pp, 180 – dla pr. , obejmujący materiał bieżący, ale uwzględniający specyfikę przedmiotu i standardy wymagań. Stopień z niego traktowany jest jako ocena pracy klasowej (może być rozbita na dwie: osobno stopień za czytanie ze zrozumieniem, osobno za wypracowanie). W klasach po szkole podstawowej czas trwania sprawdzianu typu maturalnego to 240 minut (pp) i 210 (pr) -przeprowadzony w II semestrze.
- Uczeń jest obowiązany prowadzić zeszyt przedmiotowy i segregator lub teczkę przeznaczone na prace pisemne lub karty pracy. Nauczyciel może podjąć decyzję o ocenianiu jakości i ilości notatek robionych na lekcji- jako efektu samodzielnej pracy ucznia na zajęciach. Przy omawianiu lektur uczeń ma obowiązek pracować z własnym egzemplarzem tekstu lub odpowiednim fragmentem z podręcznika (niedopełnienie obowiązków może skutkować stopniem niedostatecznym za nieprzygotowanie do lekcji).
- Konsekwencją niesamodzielnej pracy klasowej lub domowej jest stopień niedostateczny.

Ocenianie

1. **Ranga stopni:** rozstrzygające znaczenie przy wystawianiu ocen semestralnych i końcoworocznych mają prace klasowe i odpowiedzi ustne, czyli stopnie, które uczeń uzyskał za pracę samodzielną w obecności nauczyciela. Kartkówki mają rangę odpowiedzi ustnych (z wyjątkiem kartkówek z treści lektur jako odtwórczych). Wobec nasilającego się zjawiska plagiatów z Internetu prace domowe mają mniejszą rangę i są dyskwalifikowane w przypadku udowodnienia ich niesamodzielności. Znajomość omawianej lektury jest podstawowym obowiązkiem ucznia, zatem stopnie za kartkówki z lektur mogą być sumowane i wpisywane do dziennika jako jeden stopień (nie dotyczy „Pana Tadeusza”, „Lalki”, „Wesela”, które będą oceniane osobno).

Wagi: prace klasowe (sprawdziany równoległe, hist.- lit., językowe, wypracowania, powtórzenia, sukcesy w olimpiadach) - x3; odpowiedzi ustne, osiągnięcia w konkursach szkolnych i zewnętrznych oraz klasowe czytanie ze zrozumieniem i kartkówki - x2; prace domowe, praca na lekcji/ w grupach i inne (np. **kartkówki z treści lektur**) - x1.

2. Stopień niedostateczny uczeń może poprawić **następną** pracą klasową, domową i odpowiedzią ustną, które mogą zawierać pytania/polecenia dotyczące niezaliczonej części materiału (chyba że nauczyciel postanowi inaczej). Konsekwencje niezaliczenia powtórzeniowej pracy klasowej ustala na początku roku szkolnego nauczyciel, np. może postanowić, że uczeń musi poprawiać dany sprawdzian do skutku, czyli otrzymania oceny pozytywnej. Zwykle uczeń poprawia niezaliczoną pracę klasową tylko raz – w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
3. W przypadku nieobecności na pracy klasowej uczeń ma obowiązek napisać pracę w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
4. Uczeń ma obowiązek napisać i zaliczyć ponad połowę przeprowadzonych przez nauczyciela w danym semestrze prac klasowych.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego.

5. Uczeń może zgłosić dwa nieprzygotowania w semestrze. Nie dotyczy lektur, zapowiedzianego powtórzenia z większej partii materiału, zapowiedzianych klasówek, sprawdzianów.
6. Wszystkie prace pisemne winny być ocenione i okazane uczniowi w czasie nie dłuższym niż 16 dni (z wyłączeniem ferii, świąt i weekendów). Tryb udostępniania prac określa Statut. Nauczyciel przechowuje prace uczniów nie dłużej niż 7 dni od zakończenia danego roku szkolnego.
7. Uczeń ma prawo uzyskać uzasadnienie oceny pisemnej (co zrobił dobrze, co powinien poprawić i jak dalej się uczyć).
8. W przypadku uczniów **ze stwierdzonymi specyficznymi trudnościami** w nauce nauczyciel stosuje kryteria wg procedur maturalnych, zgodnie z indywidualnymi zaleceniami opisanymi w opinii psychologiczno- pedagogicznej oraz sugestiami szkolnego pedagoga i psychologa (np. wydłużony czas pracy, większa czcionka, brak poezji do analizy czy nieodejmowanie punktów za błędy ortograficzne i interpunkcyjne oraz umożliwienie pisania na komputerze).

Ustalenia dotyczące przygotowania do matury i samej matury (dotyczy przede wszystkim klas III po gimnazjum)

1. Nauczyciel języka polskiego przypomina uczniom i rodzicom na początku nauki w klasie maturalnej informacje o wymaganiach, procedurach i standardach egzaminacyjnych.
2. Uczeń przygotowuje się do matury zgodnie z wymaganiami określonymi przez „Procedury” i „*Informator maturalny z języka polskiego od roku 2015*” i zasady określone przez nauczyciela wg w/w dokumentów/publikacji.
3. Uczeń zobowiązany jest uczestniczyć w powtórzeniach i przygotowywać się do sprawdzianów powtórzeniowych – jeśli takie są organizowane.
4. Nauczyciel może zorganizować pracę klasową, która dla poziomu podstawowego składa się z dwóch części i trwa 170 minut, dla poziomu rozszerzonego - 180 minut, **uwzględniającą specyfikę przedmiotu** i wymagania zapisane w *Informatorze 2015*.
5. W klasach 1-3 po sp wdrażane są kryteria oceny prac pisemnych i odpowiedzi ustnych wg *Informatora maturalnego z języka polskiego od 2023 roku*. Nauczyciele korzystają w pracy z jawnych zadań do matury ustnej, opublikowanych we wrześniu 2021 na stornie CKE.

UWAGA! Szczegółowe kryteria są dostępne na stronie: www.cke.edu.pl , www.oke.edu.pl

SCHEMAT OCENIANIA

- stopień niedostateczny - poniżej 51%
- stopień dopuszczający - 51 – 59%
- stopień dostateczny - 60 – 74%
- stopień dobry - 75 – 89%
- stopień bardzo dobry - 90 – 99%
- stopień celujący - 100% (+ wykrocza poza program, dodatkowe umiejętności lub wiedza).

Kryteria oceniania odpowiedzi ustnej (opisowe)

		stopień				
		dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
POZIOM	MERYTORYCZNY	Spłycona, niepełna odpowiedź, ograniczony dobór faktów i/lub ubogi dobór lektur; sądy odtwórcze, powierzchowne, dopuszczalne drobne błędy rzeczowe i pytania naprowadzające	Odpowiedź krótka, ograniczająca się do skomentowania najważniejszych faktów; dopuszczalne nieliczne uproszczenia interpretacyjne; wnioskowanie ma charakter odtwórczy.	Odpowiedź rzeczowa, interpretacja utworów merytorycznie poprawna, widoczne są próby oceniania omawianych problemów i formułowania własnych sądów, pełne zrozumienie tematu i metaforyczności tekstów.	Odpowiedź pełna, twórcza, bezbłędna, wyczerpująca temat; samodzielne argumentowanie, wnioskowanie i ocenianie; umiejętność własnej pracy z tekstem, postawienia tezy i obrony własnego stanowiska	(Tak jak na ocenę bardzo dobry) oraz: odwoływanie się do treści pozaprogramowych, erudycyjność wypowiedzi.
	STRUKTURALNY	Występują zakłócenia w kompozycji i spójności wypowiedzi.	Odpowiedź trójdzielna, dopuszczalne drobne usterki kompozycyjne.	Odpowiedź trójdzielna, spójna; formułowane wnioski układają się w logiczny wywód.	Trójdzielna i spójna wypowiedź podporządkowana logice wyvodu, przytaczanie cytatów.	(Tak jak na ocenę bardzo dobry) oraz umiejętne wplatanie funkcjonalnych cytatów.
	JEZYKOWY	Język jest komunikatywny, ubogie słownictwo, dopuszczalne błędy językowe. Uczeń posługuje się pełnymi zdaniami.	Styl ogólnie poprawny; dopuszczalne drobne błędy stylistyczne i gramatyczne.	Styl poprawny; dopuszczalne nieliczne niezręczności stylistyczne.	Swobodny styl wypowiedzi, bogate słownictwo, wysoka sprawność językowa.	(Tak jak na ocenę bardzo dobry)
<p>Odpowiedź jest oceniana na niedostateczny, kiedy uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nie udziela odpowiedzi (nie zna treści programowych), ▪ odpowiada nie na temat, popełnia kardynalne błędy rzeczowe, ▪ odpowiada, ale jego wypowiedź nie spełnia wymogów określonych na ocenę dopuszczający. 						

**Kryteria oceniania analizy i interpretacji tekstu literackiego
(nieposiadającego klucza interpretacyjnego)**

POZIOMY	Stopnie				
	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
POZIOM MERYTO- RYCZNY – TREŚĆ	1. Uczeń rozumie polecenie (sugestię interpretacyjną).				
	2. Odczytuje tekst na poziomie znaczeń dosłownych.	2. Odczytuje tekst na poziomie znaczeń dosłownych. Dostrzega podstawowe środki stylistyczne.	2. Odczytuje tekst na poziomie znaczeń metaforycznych. Rozróżnia środki stylistyczne i trafnie wskazuje funkcje niektórych.	2. Odczytuje tekst na poziomie znaczeń pogłębionych metaforycznych. Celnie wskazuje funkcje zastosowanych środków stylistycznych.	(Tak jak na ocenę bardzo dobry) oraz: odwołuje się do treści poza-programowych.
		3. Odnosi się do tytułu, motta, incipitu.	3. Odczytuje znaczenie tytułu, motta, incipitu.	3. Interpretuje tytuł, motto, incipit.	
		4. Podejmuje próbę interpretacji tekstu.	4. Interpretuje tekst, dostrzegając większość cech ważnych dla jego struktury.	4. Interpretuje tekst w sposób pogłębiony, przedstawiając spójną koncepcję, która aspiruje do pełnego jego rozumienia.	
	5. Dostrzega nieliczne, najprostsze konteksty interpretacyjne (przynajmniej jeden).	5. Umieszcza utwór w kontekście np. historyczno-literackim lub kulturowym.	5. Odczytuje utwór np. w kontekście historycznoliterackim i/lub kulturowym.	5. Odczytuje utwór w szeroko rozumianych kontekstach: historyczno-literackim, kulturowym i filozoficznym (innych).	
	6. Dostrzega nieliczne elementy konstrukcji tekstu.	6. Wskazuje podstawowe elementy konstrukcji tekstu.	6. Odczytuje różnorodne elementy konstrukcji tekstu.	6. Odczytuje funkcje różnorodnych konstrukcji tekstu.	
	7. Wypowiada powierzchowne, płytkie opinie o tekście.	7. Podejmuje próbę sformułowania własnych refleksji o tekście.	7. Formułuje samodzielnie refleksje o tekście.	7. Wyraża dojrzałe, bogate, celne i wnikliwe refleksje o tekście.	
KOMPOZY- CJA, JĘZYK, ZAPIS	Tak jak w kryteriach dotyczących oceniania maturalnego				

KRYTERIA OCENY KOŃCOWEJ – OPISOWO

O wszystkich wynikach w nauce rodzice są informowani za pośrednictwem dziennika elektronicznego Librus; przez wychowawcę w czasie zebrań i dni otwartych, organizowanych w wyznaczonych na początku roku szkolnego terminach. W szczególnych wypadkach nauczyciel może poprosić o bezpośrednią rozmowę z rodzicami na zebraniu lub w czasie swojego dyżuru. Uczeń ma prawo znać uzasadnienie wystawionej/otrzymanej oceny. Wyznacznikiem oceny nie jest średnia z Librusa, ale stopień opanowania materiału i umiejętności, zawartych i opisanych w wymaganiach edukacyjnych.

Stopień niedostateczny

Uczeń, który nie spełnia wymagań koniecznych, czyli na stopień dopuszczający, uzyskuje stopień niedostateczny.

Stopień dopuszczający (wymagania konieczne)

Uczeń: zna i odtwarza treść obowiązujących lektur, orientuje się w nazwiskach autorów i tytułach dzieł, wykazuje się podstawową znajomością terminologii teoretycznoliterackiej (umie zdefiniować pojęcia, którymi się posługuje), rozpoznaje rodzaje i gatunki literackie (potrafi zaklasyfikować do rodzajów i gatunków utwór bez głębszego teoretycznego uzasadnienia), potrafi nazwać style i kierunki artystyczne i przyporządkować im utwory, zna podstawowe pojęcia filozoficzne, samodzielnie czyta ze zrozumieniem tekst literacki i popularnonaukowy – odczytuje najważniejsze, dosłowne treści. Podejmuje próby analizy tekstu. Język komunikatywny, choć niewolny od błędów różnego typu.

Stopień dostateczny (wymagania podstawowe)

Oprócz wiadomości i umiejętności na stopień dopuszczający potrafi wskazać podstawowe problemy utworów, orientuje się w kontekście historycznym utworu, potrafi rozpoznać środki i tropy stylistyczne, podejmuje próby kierowanej przez nauczyciela analizy i interpretacji tekstu. Język komunikatywny, dopuszczalne usterki językowe (błędy składniowe i nieliczne fleksyjne).

Stopień dobry (wymagania rozszerzające)

Wiedza wyraźna – uczeń rozpoznaje i definiuje pojęcia np.: style, kierunki artystyczne, filozoficzne, środki stylistyczne: wykorzystuje w interpretacji utworów konteksty (literacki, filozoficzny, historyczny); umie porównywać różne teksty kultury; zna zawarte w programie utwory i stara się samodzielnie je interpretować, inspirowany przez nauczyciela. Radzi sobie w sytuacjach typowych. Język poprawny, wystarczająco bogate słownictwo.

Stopień bardzo dobry (wymagania dopełniające)

Poza wiadomościami i umiejętnościami wymaganymi na stopień dobry uczeń musi wykazać się znajomością materiału spoza programu, dodatkową literaturą naukową, a także samodzielnością i dojrzałością sądów – w tym: samodzielnie formułuje problemy i je rozwiązuje, nie ma kłopotów z poprawnością językową, posługuje się bogatym słownictwem.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego.

Stopień celujący (wymagania wykraczające poza program)

Poza wiadomościami i umiejętnościami wymaganymi na stopień bardzo dobry, uczeń wykazuje się aktywnością w postaci udziału w olimpiadzie, konkursach szkolnych i międzyszkolnych, a wśród stopni cząstkowych przeważają stopnie bardzo dobre i celujące.

- **Z inicjatywy nauczyciela lub na własną prośbę uczeń ma prawo do poprawiania oceny rocznej na wyższą niż przewidywana, jeśli: średnia arytmetyczna z prac klasowych (z pełnych stopni, bez „+” i „-„) jest wyższa o pół stopnia od proponowanej przez nauczyciela oceny; systematycznie uczestniczy w zajęciach, nie unika prac klasowych, uczy się sumiennie, na miarę swoich możliwości.**

Tryb uzyskania takiej oceny: dodatkowa praca pisemna lub odpowiedź ustna (na podstawie przygotowanych przez nauczyciela tematów/zestawów zagadnień- przynajmniej 2 tematy pracy pisemnej/ 3 bilety przy wypowiedzi ustnej - do wyboru).

Egzamin klasyfikacyjny oraz poprawkowy składa się z dwóch części – pisemnej (wypracowanie i/lub test) oraz ustnej (wypowiedź na podstawie przygotowanych przez nauczyciela zestawów zagadnień- przynajmniej 3 bilety do wyboru).

Postanowienia końcowe

1. Zabronione jest używanie/wykorzystywanie na lekcjach jakiegokolwiek sprzętu elektronicznego (tel. komórkowych, notesów elektronicznych, aparatów fotograficznych, dyktafonów, kamer i in.) bez wiedzy i pozwolenia nauczyciela.
2. Wykłady nauczyciela, klasówki, prace domowe są dobrem intelektualnym chronionym prawami autorskimi. Nagrywanie, filmowanie, publiczne rozpowszechnianie lekcji lub jej fragmentów jest zabronione.
3. Wszystkie inne kwestie, nieuwzględnione w niniejszym systemie oceniania regulują odpowiednio przepisy wyższego rzędu: Regulamin Librusa, Statut Szkoły, Informatory Maturalne oraz aktualne prawo oświatowe.
4. **W bieżącym roku szkolnym pracujemy z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego i na podstawie odrębnych przepisów i regulaminów uwzględniających pandemię Covid-19.**

Nauczanie zdalne lub hybrydowe - postanowienia

W sytuacji zawieszenia zajęć możliwa jest praca zdalna z zespołami klasowymi oraz zdalne ocenianie. Dokonuje się to za pośrednictwem przeznaczonych do tego celu platform edukacyjnych i aplikacji (Teams i Forms w Office 365).

Zdalne nauczanie może odbywać się przez:

- wysyłanie prac/poleceń/zadań/materiałów drogą elektroniczną (np. w Librusie);
- przeprowadzanie zdalnych lekcji/ spotkań online (Teams) z poszczególnymi klasami lub indywidualnie z uczniami (w razie potrzeby konsultacji);
- przeprowadzanie prac klasowych generowanych przez aplikację MS Forms, do których uczniowie uzyskują dostęp za pośrednictwem linków.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego.

Ocenianie w takiej sytuacji może polegać na :

- ocenie aktywności ucznia na lekcji online;
- ocenie dłuższej odpowiedzi ucznia w czasie trwania lekcji online;
- ocenie pracy klasowej w MS Forms;
- ocenie prac pisemnych/zadań/ćwiczeń odesłanych przez ucznia drogą elektroniczną nauczycielowi;
- ocenie prezentacji multimedialnych przygotowanych przez ucznia lub grupę.

Poprawa oceny może odbywać się na podstawie zasad ustalonych indywidualnie przez nauczyciela, zgodnie z dostępnymi, powyższymi możliwościami ograniczonego kontaktu bezpośredniego lub pośredniego z uczniem. To samo zastrzeżenie dotyczy ewentualnych **egzaminów klasyfikacyjnych** czy **poprawkowych**. Jeśli będzie taka możliwość, sugeruje się przeprowadzenie w/w egzaminów w formie tradycyjnej, w szkole, z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego.

Metody pracy i oceniania nauczyciel może modyfikować w zależności od zmieniających się warunków pracy, dostosowując je do danych okoliczności (np. braku dostępu do Internetu czy drukarki)

PODRĘCZNIKI:

1. *Lustra świata/ Nowe lustra świata*. Wydawnictwo WSiP, (W. Bobiński, A. Janus-Sitarz, M. Pabisek); (704//1/2014/2014; 541/2/2012/2014; 704/3/2014/2015; 541/4/2013/2014; 704/5/2014/2015)
2. *Sztuka wyrazu*. GWO. (K. Budna, B. Kapela -Bagińska, J. Manthey, J. Zaporowicz, T. Zieliński klasa 1; Dorota Dąbrowska, Beata Kapela-Bagińska, Ewa Prylińska, Cecylia Ratajczak, Adam Regiewicz, Tomasz Zieliński - klasa 2); (1022/1/2019; 1022/2/2019; 1022/3/2020; 1022/4/2020, 1022/5/2021).
3. Dodatkowo: uczniowie korzystają z zasobów szkolnej biblioteki, ze słowników języka polskiego, słowników terminów literackich, bibliografii zaproponowanej przez nauczyciela na temat szczegółowych zagadnień literackich, stron edukacyjnych Internetu.

Do wglądu rozkłady materiału (w Librusie) i programy (w szkolnej bibliotece) i na stronie internetowej GWO: www.gwo.pl

Poniżej szczegółowe kryteria oceniania prac pisemnych dla klas 1-3 po sp. dla poziomu podstawowego i rozszerzonego wg *Informatora 2023*

Wymagania edukacyjne z języka polskiego.

NOWE ZASADY OCENIANIA WYPRACOWANIA

Oceniając wypracowanie, egzaminatorzy będą przydzielali punkty w czterech **kryteriach głównych**, tj.:

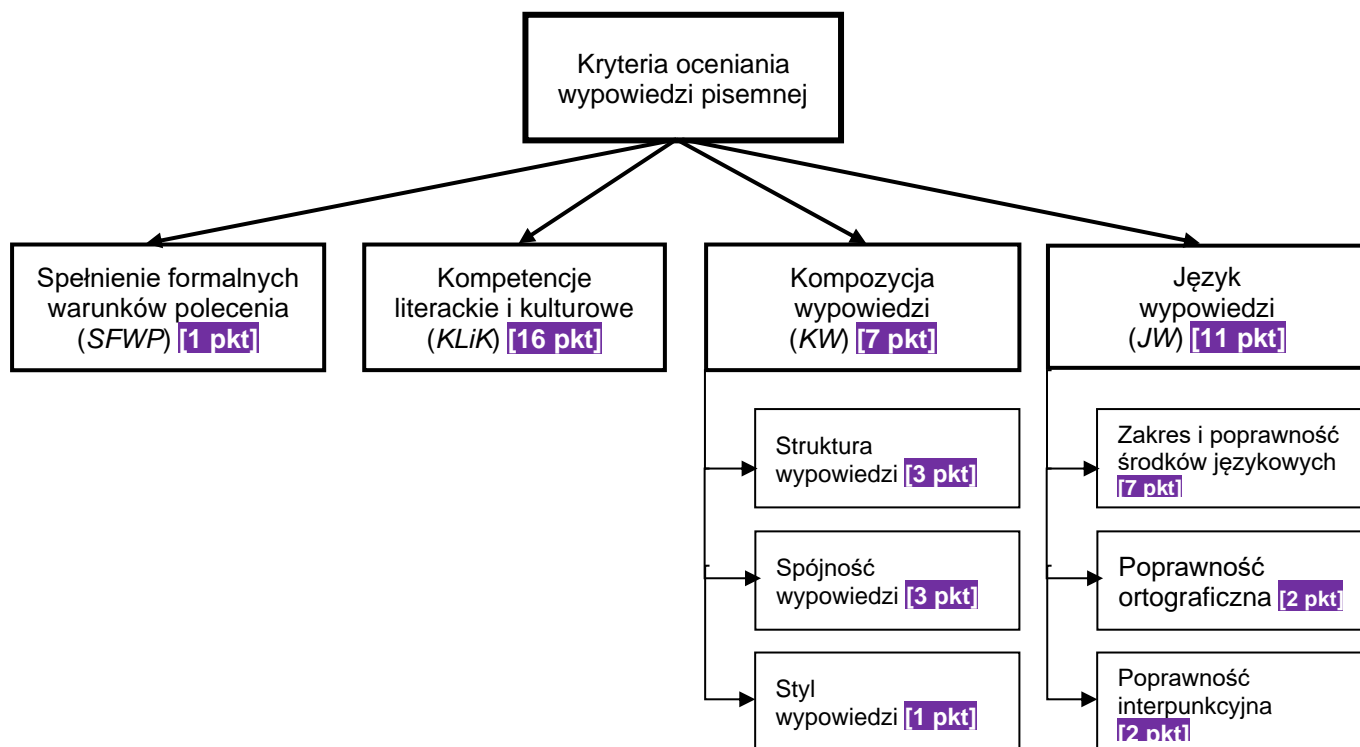
1. spełnienie formalnych warunków polecenia (od 0 do 1 pkt; ≈ 3%)
2. kompetencje literackie i kulturowe (od 0 do 16 pkt; ≈ 46%)
3. kompozycja wypowiedzi (od 0 do 7 pkt; = 20%)
4. język wypowiedzi (od 0 do 11 pkt; ≈ 31%).

W ramach 3. kryterium głównego, tj. „kompozycja wypowiedzi”, egzaminatorzy będą przydzielali punkty w trzech kryteriach składowych, tj.:

- 3a. struktura wypowiedzi
- 3b. spójność wypowiedzi (tj. logika i uporządkowanie wypowiedzi)
- 3c. styl wypowiedzi.

W ramach 4. kryterium głównego, tj. „język wypowiedzi”, egzaminatorzy będą przydzielali punkty w trzech kryteriach składowych, tj.:

- 4a. zakres i poprawność środków językowych
- 4b. poprawność ortograficzna
- 4c. poprawność interpunkcyjna.

1. Spełnienie formalnych warunków polecenia (maksymalnie 1 punkt)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie oceniał, czy:

- nie występuje w nim błąd kardynalny
- w wypracowaniu zdający odwołał się do lektury obowiązkowej wybranej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym
- wypowiedź w co najmniej jednym fragmencie dotyczy problemu wskazanego w poleceniu
- napisane wypracowanie jest w jakiegokolwiek części wypowiedzią argumentacyjną.

<ul style="list-style-type: none">• W wypracowaniu nie występuje błąd kardynalny. ORAZ• W wypracowaniu jest odwołanie do lektury obowiązkowej wybranej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym. ORAZ• Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. ORAZ• Wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną.	1 pkt
<ul style="list-style-type: none">• Wypracowanie nie spełnia któregokolwiek z warunków określonych w kategorii „1 pkt”. ALBO• Wypowiedź jest napisana w formie planu albo w punktach.	0 pkt

Uwaga: jeżeli w kryterium *Spełnienie formalnych warunków polecenia* przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Kompetencje literackie i kulturowe (maksymalnie 16 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie oceniał, czy w wypracowaniu zdający:

- wykorzystał znajomość – odpowiednio – wskazanej w poleceniu lub wybranej lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego w sposób funkcjonalny
- funkcjonalnie wykorzystał konteksty, np.: historycznoliteracki, teoretycznoliteracki, literacki, biograficzny, kulturowy, mitologiczny, biblijny, religijny, historyczny, filozoficzny, egzystencjalny, polityczny, społeczny, które pogłębiają i rozwijają rozważany problem
- przedstawił bogatą argumentację, świadczącą o jego erudycji
- wykazał się wiedzą i umiejętnościami z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego oraz kształcenia językowego
- nie popełnił błędów rzeczowych zarówno w odniesieniu do przywołanych tekstów literackich oraz kontekstów, jak i terminologii historycznoliterackiej oraz/lub teoretycznoliterackiej.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego.

Funkcjonalność wykorzystania utworów wskazanych w poleceniu (lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego).	Poziom argumentacji wypowiedzi; erudycyjność wypowiedzi	Liczba punktów	Błędy rzeczowe
Dwa utwory wykorzystane w pełni funkcjonalnie.	<ul style="list-style-type: none"> • Bogata argumentacja. • Funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów. • Wypowiedź świadczy o erudycji zdającego. 	16 pkt	Za każdy błąd rzeczowy należy odjąć 1 pkt od ogólnej liczby punktów przyznanych za KLIK (od 0 do 16; bez punktów ujemnych).
	<ul style="list-style-type: none"> • Zadawalająca argumentacja. • Co najmniej jeden kontekst wykorzystany funkcjonalnie. 	15 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zadawalająca argumentacja. • W pracy kontekst/konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie. 	14 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchowna argumentacja. • W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów. 	13 pkt	
Jeden utwór wykorzystany w pełni funkcjonalnie, a drugi – częściowo funkcjonalnie.	<ul style="list-style-type: none"> • Bogata argumentacja. • Funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów. • Wypowiedź świadczy o erudycji zdającego. 	12 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zadawalająca argumentacja. • Co najmniej jeden kontekst wykorzystany funkcjonalnie. 	11 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchowna argumentacja. • W pracy kontekst/konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie. 	10 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchowna argumentacja. • W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów. 	9 pkt	
Dwa utwory wykorzystane częściowo funkcjonalnie.	<ul style="list-style-type: none"> • Trafna argumentacja. • Funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów. • Praca zawiera fragmenty erudycyjne. 	8 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zadawalająca argumentacja. • Co najmniej jeden kontekst wykorzystany funkcjonalnie. 	7 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchowna argumentacja. • W pracy kontekst/konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie. 	6 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchowna argumentacja. • W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów. 	5 pkt	
Tylko jeden utwór wykorzystany częściowo ALBO w pełni funkcjonalnie.	<ul style="list-style-type: none"> • Trafna argumentacja. • Funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów. 	4 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zadawalająca argumentacja. • Co najmniej jeden kontekst wykorzystany funkcjonalnie. 	3 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchowna argumentacja. • W pracy kontekst/konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie. 	2 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchowna argumentacja. • W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów. 	1 pkt	
Żaden utwór nie został wykorzystany przynajmniej w części funkcjonalnie.		0 pkt	

Uwaga: jeżeli **ostateczna liczba punktów** przyznana w kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe*, tj. liczba punktów po odjęciu punktów za błędy rzeczowe (jeżeli wystąpiły w pracy), wynosi 0 pkt, wówczas w pozostałych kryteriach (*Kompozycja wypowiedzi* oraz *Język wypowiedzi*) przyznaje się 0 pkt.

3. Kompozycja wypowiedzi: struktura, spójność i styl (maksymalnie 7 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie oceniał, czy:

1. *w zakresie struktury wypowiedzi:*

- kompozycja wypowiedzi jest funkcjonalna, tzn. czy układ i sposób przedstawienia treści pomaga w zrozumieniu wypowiedzi
- podział wypowiedzi – zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów – jest poprawny i funkcjonalny

2. *w zakresie spójności wypowiedzi:*

- wypowiedź jest spójna, tzn. złożona z elementów, które tworzą logiczną i uporządkowaną całość
- w wypowiedzi spójność jest zachowana zarówno wewnątrz zdań, jak również między zdaniem i akapitami
- w wypowiedzi użyte zostały odpowiednie środki językowe, np. wskaźniki zespolenia tekstu, struktury metatekstowe, leksykalne wykładniki spójności, które ułatwiają śledzenie toku rozumowania autora

3. *w zakresie stylu wypowiedzi:*

- styl wypowiedzi jest stosowny, tzn. czy zdający konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy, jest funkcjonalne) oraz czy zdający nie napisał wypowiedzi, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej.

3a. Struktura wypowiedzi

Uporządkowanie elementów treściowych wypowiedzi	Podział wypowiedzi	Liczba punktów	
Elementy treściowe wypowiedzi w całości lub w przeważającej części pracy są zorganizowane problemowo.	Poprawny zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów; sposób podziału tekstu pomaga w zrozumieniu tez zdającego. Dopuszczalna 1 usterka.	3 pkt	A
	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ALBO w zakresie struktury akapitów.	2 pkt	B

Wymagania edukacyjne z języka polskiego.

	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ORAZ w zakresie struktury akapitów.	1 pkt	C
<ul style="list-style-type: none"> W pracy podjęta jest próba organizacji elementów treściowych wypowiedzi problemowo. 	Poprawny zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów; sposób podziału tekstu pomaga w zrozumieniu tez zdającego. Dopuszczalna 1 usterka.	2 pkt	D
<ul style="list-style-type: none"> Elementy treściowe wypowiedzi zorganizowane w pracy częściowo problemowo, częściowo wyłącznie pod względem formalnym. 	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ALBO w zakresie struktury akapitów.	1 pkt	E
<ul style="list-style-type: none"> Elementy treściowe wypowiedzi w całości lub w przeważającej części pracy zorganizowane wyłącznie pod względem formalnym, np. wg kolejno omawianych tekstów literackich. 	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ORAZ w zakresie struktury akapitów.	0 pkt	F
Elementy treściowe wypowiedzi niezorganizowane; wypowiedź stanowi zbiór w znacznej mierze niezależnych elementów.		0 pkt	G

3b. Spójność wypowiedzi

Wypowiedź jest w całości spójna lub występują w niej nie więcej niż 2 zaburzenia w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi.	3 pkt
W wypowiedzi występuje 3–5 zaburzeń w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi.	2 pkt
<ul style="list-style-type: none"> W wypowiedzi występuje 6–8 zaburzeń w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi. <p>LUB</p> <ul style="list-style-type: none"> Wstęp pracy jest treściowo niespójny z częścią zasadniczą pracy ALBO z zakończeniem pracy. <p>ALBO</p> <ul style="list-style-type: none"> Zakończenie pracy jest treściowo niespójne z wstępem ALBO częścią zasadniczą pracy. 	1 pkt
<ul style="list-style-type: none"> W wypowiedzi występuje 9 lub więcej zaburzeń w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi. <p>LUB</p> <ul style="list-style-type: none"> Wstęp pracy jest treściowo niespójny z częścią zasadniczą pracy ORAZ z zakończeniem pracy. <p>ALBO</p> <ul style="list-style-type: none"> Zakończenie pracy jest treściowo niespójne z wstępem ORAZ częścią zasadniczą pracy. 	0 pkt

3c. Styl wypowiedzi

Styl w całości lub w przeważającej części stosowny, tj. adekwatny do odmiany pisanej języka oraz do sytuacji komunikacyjnej (jednorodny albo funkcjonalnie niejednorodny).	1 pkt
Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.	0 pkt

4. Język wypowiedzi (maksymalnie 11 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie oceniał:

1. *w odniesieniu do zakresu i poprawności środków językowych:*
 - czy zdający poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
 - czy środki językowe, których użył zdający, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu
 - ile błędów językowych, w tym błędów stylistycznych, zdający popełnił w pracy
2. *w odniesieniu do poprawności ortograficznej:*
 - ile błędów ortograficznych zdający popełnił w pracy
3. *w odniesieniu do poprawności interpunkcyjnej:*
 - ile błędów interpunkcyjnych zdający popełnił w pracy.

4a. Zakres i poprawność środków językowych

Oceniając język wypowiedzi, egzaminator najpierw oceni zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustali na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków		Zakres środków							
		Nie więcej niż 3 błędy jęz.	4–5 błędów jęz.	6–7 błędów jęz.	8–9 błędów jęz.	10–11 błędów jęz.	12–14 błędów jęz.	15–17 błędów jęz.	18 lub więcej błędów jęz.
		A	B	C	D	E	F	G	H
1.	Szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none"> • zróżnicowana składnia, • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.	7 pkt	6 pkt	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2.	Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.	6 pkt	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
3.	Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone, utrudniające realizację tematu.	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której zakres środków językowych wykorzystanych przez zdającego jest zadowalający i w której znajdują się 4 błędy językowe, egzaminator przyzna 5 pkt w tym kryterium.

4b. Poprawność ortograficzna

Praca jest bezbłędna albo zawiera nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.	2 pkt
Praca zawiera 2–3 błędy ortograficzne.	1 pkt
Praca zawiera 4 lub więcej błędów ortograficznych.	0 pkt

Uwaga: Ten sam wyraz zapisany niepoprawnie ortograficznie, powtórzony w wypracowaniu, jest liczony jako jeden błąd ortograficzny.

4c. Poprawność interpunkcyjna

Praca jest bezbłędna albo zawiera nie więcej niż 4 błędy interpunkcyjne.	2 pkt
Praca zawiera 5–8 błędów interpunkcyjnych.	1 pkt
Praca zawiera 9 lub więcej błędów interpunkcyjnych.	0 pkt

Uwagi

1. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna (w rozumieniu czytelności zapisu), egzaminator oceni ją na 0 pkt.
2. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 400 wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *Spełnienie formalnych warunków polecenia oraz Kompetencje literackie i kulturowe*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
4. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego zdającego, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego zdającego, zostanie unieważniony.
5. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

ZASADY OCENIANIA WYPRACOWANIA PR

Za napisanie wypracowania zdający będzie mógł otrzymać maksymalnie **35 punktów**. Oceniając pracę, egzaminatorzy będą przydzielali punkty w czterech **kryteriach głównych**, tj.

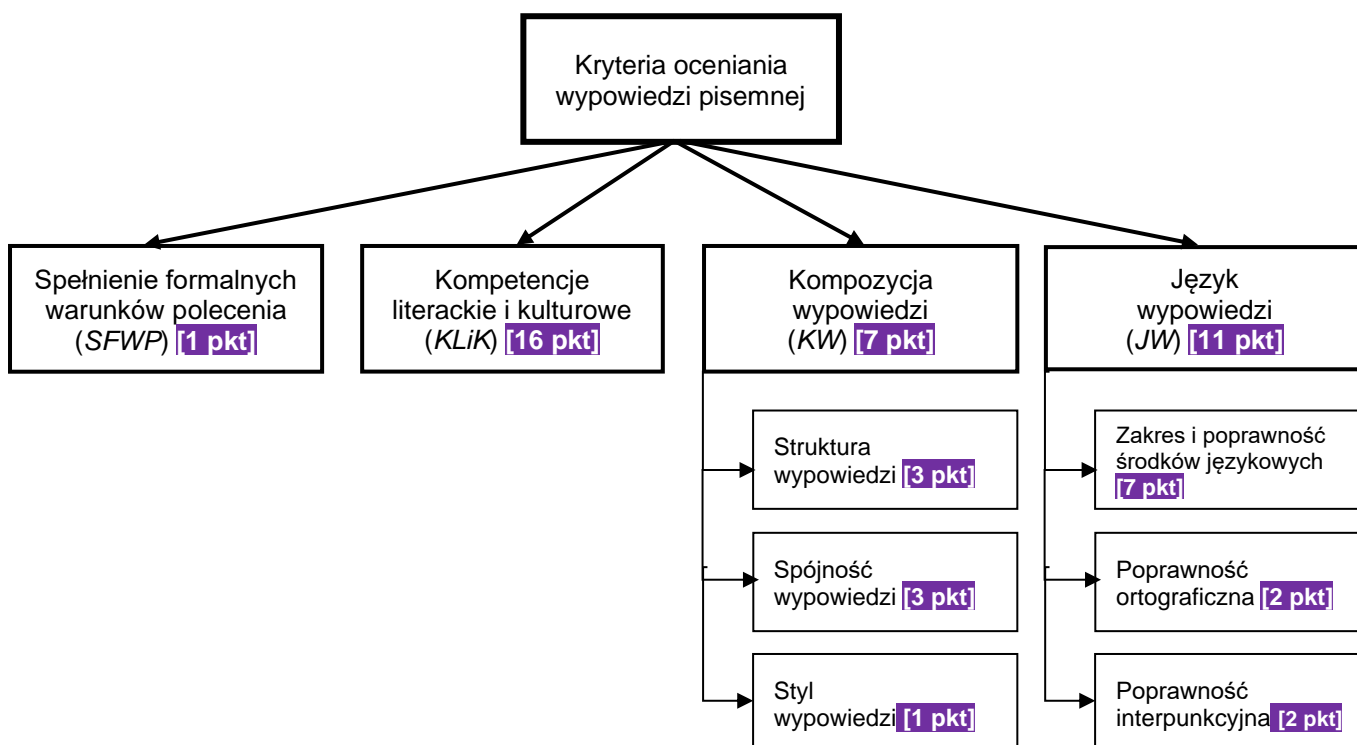
1. spełnienie formalnych warunków polecenia (od 0 do 1 pkt; $\approx 3\%$)
2. kompetencje literackie i kulturowe (od 0 do 16 pkt; $\approx 46\%$)
3. kompozycja wypowiedzi (od 0 do 7 pkt; = 20%)
4. język wypowiedzi (od 0 do 11 pkt; $\approx 31\%$).

W ramach 3. kryterium głównego, tj. „kompozycja wypowiedzi”, egzaminatorzy będą przydzielali punkty w trzech kryteriach składowych, tj.

- 3a. struktura wypowiedzi
- 3b. spójność wypowiedzi (tj. logika i uporządkowanie wypowiedzi)
- 3c. styl wypowiedzi.

W ramach 4. kryterium głównego, tj. „język wypowiedzi”, egzaminatorzy będą przydzielali punkty w trzech kryteriach składowych, tj.

- 4a. zakres i poprawność środków językowych
- 4b. poprawność ortograficzna
- 4c. poprawność interpunkcyjna.

1. Spełnienie formalnych warunków polecenia (maksymalnie 1 punkt)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie ocenił, czy:

- nie występuje w nim błąd kardynalny
- w wypracowaniu zdający odwołał się do lektury obowiązkowej wybranej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym
- w wypracowaniu zdający przywołał utwory literackie reprezentujące dwie epoki literackie
- wypowiedź w co najmniej jednym fragmencie dotyczy problemu wskazanego w poleceniu
- napisane wypracowanie jest w jakiegokolwiek części wypowiedzią argumentacyjną.

<ul style="list-style-type: none">• W wypracowaniu nie występuje błąd kardynalny. ORAZ• W wypracowaniu jest odwołanie do utworów literackich reprezentujących dwie epoki literackie oraz do lektury obowiązkowej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym. ORAZ• Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. ORAZ• Wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną.	1 pkt
<ul style="list-style-type: none">• Wypracowanie nie spełnia któregokolwiek z warunków określonych w kategorii „1 pkt”. ALBO• Wypowiedź jest napisana w formie planu albo w punktach.	0 pkt

Uwaga: jeżeli w kryterium *Spełnienie formalnych warunków polecenia* przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Kompetencje literackie i kulturowe (maksymalnie 16 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie ocenił, czy w wypracowaniu zdający:

- wykorzystał znajomość – odpowiednio – wskazanej w poleceniu lub wybranej lektury obowiązkowej oraz innych utworów literackich – reprezentujących różne epoki literackie – w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie konwencje, omówił takie motywy literackie, które w sposób istotny wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- funkcjonalnie wykorzystał kontekst, wybrany spośród: historycznoliterackiego, literackiego, biograficznego, kulturowego, mitologicznego, biblijnego, religijnego, historycznego, filozoficznego, egzystencjalnego, politycznego, społecznego
- przedstawił bogatą argumentację, świadczącą o jego erudycji
- wykazał się wiedzą i umiejętnościami z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego oraz kształcenia językowego

Wymagania edukacyjne z języka polskiego.

- nie popełnił błędów rzeczowych zarówno w odniesieniu do przywołanych tekstów literackich oraz kontekstów, jak i terminologii historycznoliterackiej oraz/lub teoretycznoliterackiej.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego.

Funkcjonalność wykorzystania utworów wskazanych w poleceniu (lektury obowiązkowej i innych utworów)	Poziom argumentacji wypowiedzi; erudycyjność wypowiedzi	Liczba punktów	Błędy rzeczowe
Trzy utwory wykorzystane w pełni funkcjonalnie.	<ul style="list-style-type: none"> • Bogata argumentacja. • Funkcjonalne wykorzystanie kontekstu. • Wypowiedź świadczy o erudycji zdającego. 	16 pkt	Za każdy błąd rzeczowy należy odjąć 1 pkt od ogólnej liczby punktów przyznanych za KLiK (od 0 do 16; bez punktów ujemnych).
	<ul style="list-style-type: none"> • Zadawalająca argumentacja. • Funkcjonalne wykorzystanie kontekstu. • Wypowiedź świadczy o erudycji zdającego. 	15 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zadawalająca argumentacja. • Kontekst wykorzystany częściowo funkcjonalnie. • Wypowiedź świadczy o erudycji zdającego. 	14 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchowna argumentacja. • W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstu. 	13 pkt	
Dwa utwory wykorzystane w pełni funkcjonalnie, a trzeci – częściowo funkcjonalnie.	<ul style="list-style-type: none"> • Bogata argumentacja. • Funkcjonalne wykorzystanie kontekstu. • Wypowiedź świadczy o erudycji zdającego. 	12 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zadawalająca argumentacja. • Funkcjonalne wykorzystanie kontekstu. • Wypowiedź świadczy o erudycji zdającego. 	11 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zadawalająca argumentacja. • Kontekst wykorzystany częściowo funkcjonalnie. • Wypowiedź świadczy o erudycji zdającego. 	10 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchowna argumentacja. • W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstu. 	9 pkt	
<ul style="list-style-type: none"> • Dwa – w pełni funkcjonalnie, trzeci – niefunkcjonalnie albo brak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Trafna argumentacja. • Funkcjonalne wykorzystanie kontekstu. • Praca zawiera fragmenty erudycyjne. 	8 pkt	
ALBO	<ul style="list-style-type: none"> • Zadawalająca argumentacja. • Funkcjonalne wykorzystanie kontekstu. • Praca zawiera fragmenty erudycyjne. 	7 pkt	
<ul style="list-style-type: none"> • Jeden – w pełni funkcjonalnie, a dwa – częściowo funkcjonalnie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zadawalająca argumentacja. • Kontekst wykorzystany częściowo funkcjonalnie. • Praca zawiera fragmenty erudycyjne. 	6 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchowna argumentacja. • W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstu. 	5 pkt	
<ul style="list-style-type: none"> • Jeden – w pełni funkcjonalnie, drugi – częściowo funkcjonalnie, trzeci – niefunkcjonalnie albo brak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Trafna argumentacja. • Funkcjonalne wykorzystanie kontekstu. • Praca zawiera fragmenty erudycyjne. 	4 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zadawalająca argumentacja. • Funkcjonalne wykorzystanie kontekstu. • Praca zawiera fragmenty erudycyjne. 	3 pkt	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zadawalająca argumentacja. • Kontekst wykorzystany częściowo funkcjonalnie. • Praca zawiera fragmenty erudycyjne. 	2 pkt	

<p>ALBO</p> <ul style="list-style-type: none"> Jeden – w pełni funkcjonalnie, pozostałe dwa – niefunkcjonalnie albo brak. <p>ALBO</p> <ul style="list-style-type: none"> Trzy utwory wykorzystane częściowo funkcjonalnie. <p>ALBO</p> <ul style="list-style-type: none"> Dwa – częściowo funkcjonalnie, a trzeci – niefunkcjonalnie albo brak. 	<ul style="list-style-type: none"> Powierzchowna argumentacja. W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstu. 	<p>1 pkt</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Jeden utwór – częściowo funkcjonalnie, pozostałe – niefunkcjonalnie albo brak. Żaden utwór nie został wykorzystany przynajmniej w części funkcjonalnie. 		<p>0 pkt</p>	

Uwaga: jeżeli **ostateczna liczba punktów** przyznana w kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe*, tj. liczba punktów po odjęciu punktów za błędy rzeczowe (jeżeli wystąpiły w pracy), wynosi 0 pkt, wówczas w pozostałych kryteriach (*Kompozycja wypowiedzi* oraz *Język wypowiedzi*) przyznaje się 0 pkt.

3. Kompozycja wypowiedzi: struktura, spójność i styl (maksymalnie 7 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie ocenił, czy:

4. w zakresie struktury wypowiedzi:

- kompozycja wypowiedzi jest funkcjonalna, tzn. czy układ i sposób przedstawienia treści pomaga w zrozumieniu wypowiedzi
- podział wypowiedzi – zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów – jest poprawny i funkcjonalny

5. w zakresie spójności wypowiedzi:

- wypowiedź jest spójna, tzn. złożona z elementów, które tworzą logiczną i uporządkowaną całość
- w wypowiedzi spójność jest zachowana zarówno wewnątrz zdań, jak również między zdaniami i akapitami
- w wypowiedzi użyte zostały odpowiednie środki językowe, np. wskaźniki zespolenia tekstu, struktury metatekstowe, leksykalne wykładniki spójności, które ułatwiają śledzenie toku rozumowania autora

6. w zakresie stylu wypowiedzi: styl wypowiedzi jest stosowny, tzn. czy zdający konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style

w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy, jest funkcjonalne) oraz czy zdający nie napisał wypowiedzi, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej.

7. 3a. Struktura wypowiedzi

Uporządkowanie elementów treściowych wypowiedzi	Podział wypowiedzi	Liczba punktów	
Elementy treściowe wypowiedzi w całości lub w przeważającej części pracy są zorganizowane problemowo.	Poprawny zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów; sposób podziału tekstu pomaga w zrozumieniu tez zdającego. Dopuszczalna 1 usterka.	3 pkt	A
	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ALBO w zakresie struktury akapitów.	2 pkt	B
	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ORAZ w zakresie struktury akapitów.	1 pkt	C
<ul style="list-style-type: none"> W pracy podjęta jest próba organizacji elementów treściowych wypowiedzi problemowo. 	Poprawny zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów; sposób podziału tekstu pomaga w zrozumieniu tez zdającego. Dopuszczalna 1 usterka.	2 pkt	D
<ul style="list-style-type: none"> Elementy treściowe wypowiedzi zorganizowane w pracy częściowo problemowo, częściowo wyłącznie pod względem formalnym. 	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ALBO w zakresie struktury akapitów.	1 pkt	E
<ul style="list-style-type: none"> Elementy treściowe wypowiedzi w całości lub w przeważającej części pracy zorganizowane wyłącznie pod względem formalnym, np. wg kolejno omawianych tekstów literackich. 	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ORAZ w zakresie struktury akapitów.	0 pkt	F
Elementy treściowe wypowiedzi niezorganizowane; wypowiedź		0 pkt	G

Wymagania edukacyjne z języka polskiego.

stanowi zbiór w znacznej mierze niezależnych elementów.		
---	--	--

3b. Spójność wypowiedzi

Wypowiedź jest w całości spójna lub występują w niej nie więcej niż 2 zaburzenia w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi.	3 pkt
W wypowiedzi występuje 3–5 zaburzeń w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi.	2 pkt
<ul style="list-style-type: none"> W wypowiedzi występuje 6–8 zaburzeń w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi. <p>LUB</p> <ul style="list-style-type: none"> Wstęp pracy jest treściowo niespójny z częścią zasadniczą pracy ALBO z zakończeniem pracy. <p>ALBO</p> <ul style="list-style-type: none"> Zakończenie pracy jest treściowo niespójne z wstępem ALBO częścią zasadniczą pracy. 	1 pkt
<ul style="list-style-type: none"> W wypowiedzi występuje 9 lub więcej zaburzeń w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi. <p>LUB</p> <ul style="list-style-type: none"> Wstęp pracy jest treściowo niespójny z częścią zasadniczą pracy ORAZ z zakończeniem pracy. <p>ALBO</p> <ul style="list-style-type: none"> Zakończenie pracy jest treściowo niespójne z wstępem ORAZ częścią zasadniczą pracy. 	0 pkt

3c. Styl wypowiedzi

Styl w całości lub w przeważającej części stosowny, tj. adekwatny do odmiany pisanej języka oraz do sytuacji komunikacyjnej (jednorodny albo funkcjonalnie niejednorodny).	1 pkt
Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.	0 pkt

4. Język wypowiedzi (maksymalnie 11 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie oceniał:

4. w odniesieniu do zakresu i poprawności środków językowych:

- czy zdający poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył zdający, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu
- ile błędów językowych, w tym błędów stylistycznych, zdający popełnił w pracy

5. w odniesieniu do poprawności ortograficznej:

- ile błędów ortograficznych zdający popełnił w pracy

6. w odniesieniu do poprawności interpunkcyjnej:

- ile błędów interpunkcyjnych zdający popełnił w pracy.

4a. Zakres i poprawność środków językowych

Oceniając język wypowiedzi, egzaminator najpierw oceni zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustali na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków Zakres środków		Nie więcej niż 2 błędy jęz.	3–4 błędów jęz.	5–6 błędów jęz.	7–8 błędów jęz.	9–10 błędów jęz.	11–12 błędów jęz.	13–14 błędów jęz.	15 lub więcej błędów jęz.
		A	B	C	D	E	F	G	H
1.	Szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none"> • zróżnicowana składnia, • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu. 	7 pkt	6 pkt	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2.	Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	6 pkt	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
3.	Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo za wypowiedź, w której zakres środków językowych wykorzystanych przez zdającego jest zadawalający, i znajdują się w niej 4 błędy językowe, egzaminator przyzna 5 pkt w tym kryterium.

4b. Poprawność ortograficzna

Praca jest bezbłędna.	2 pkt
Praca zawiera 1–2 błędy ortograficzne.	1 pkt
Praca zawiera 3 lub więcej błędów ortograficznych.	0 pkt

Uwaga: Ten sam wyraz zapisany niepoprawnie ortograficznie, powtórzony w wypracowaniu, jest liczony jako jeden błąd ortograficzny.

4c. Poprawność interpunkcyjna

Praca jest bezbłędna albo zawiera nie więcej niż 3 błędy interpunkcyjne.	2 pkt
Praca zawiera 4–7 błędów interpunkcyjnych.	1 pkt
Praca zawiera 8 lub więcej błędów interpunkcyjnych.	0 pkt

Uwagi

6. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna (w rozumieniu czytelności zapisu), egzaminator oceni ją na 0 pkt.
7. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
8. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 500 wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *Spełnienie formalnych warunków polecenia* oraz *Kompetencje literackie i kulturowe*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
9. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego zdającego, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego zdającego, zostanie unieważniony.
10. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.